

**Posudek k uznání
diplomové práce
„Pojem a právní důsledky překročení mezi nutné obrany a krajní nouze“
Mgr. Markéty Židové
za práci rigorózní**

Mgr. Markéta Židová předložila diplomovou práci na téma „*Pojem a právní důsledky překročení mezi nutné obrany a krajní nouze*“ a žádala její uznání za práci rigorózní.¹

Jedná se o téma důležité, juridicky náročné (jde o otázku základů trestní odpovědnosti) a poměrně složité ke zpracování. Současně se jedná o téma aktuální, neboť se pravidelně objevují legislativní návrhy, které prosazují rozšíření podmínek zejména nutné obrany, resp. vyššího privilegování jednajících osob. Z tohoto pohledu jde o problematiku nesporně aktuální a její zpracování se jeví určitě jako potřebné a žádoucí.

Konstatuji, že rigorózní práce splňuje všechny požadavky kladené na práce tohoto druhu, a to jak po stránce formální, tak po stránce obsahové. V práci je vhodně kombinován doktrinální, normativní a judiciální přístup.

Autorka se na celkem 102 stranách (po přepočtu deklarovaného počtu znaků 259 866 jde o 145 normostran) zevrubně věnovala okolnostem vylučujících protiprávnost, dále podmínkám a limitům krajní nouze a nutné obrany, pojmu překročení mezí, právním důsledkům překročení mezí krajní nouze a nutné obrany. Komparativní prvek je zastoupen srovnáním s německou právní úpravou (jde zejména o otázku omluvné krajní nouze, kterou český trestní zákoník nezná). Zastoupeny jsou úvahy *de lege ferenda* a zhodnocení aplikační praxe.

Celková formální úroveň rigorózní práce je zdařilá. Autorka zpracovala problematiku velmi pečlivě, má osobitý styl psaní, který činí text zpravidla velmi čtivý, zejména v částech textu, které obsahují právní rozbor. Pravopisná úroveň je příkladná, žádná neobvyklá slovní spojení jsem neobjevil. Z hlediska systematiky je práce zcela vyvážená, jednotlivé kapitoly jsou svým rozsahem a kvalitou srovnatelné.

Obsahově bych vyzdvihl některé pasáže, které mají podle mého názoru vědecký potenciál (zejména kapitola č. 3 a 4 práce o překročení limitů krajní nouze a nutné obrany; práce s judikaturou). Autorce bych snad jen vytkl to, že nestanovila ostřejší hranice mezi samotnými podmínkami obou zkoumaných okolností vylučujících protiprávnost (srov. § 28

¹ Práce byla obhájena dne 24. 9. 2020 se stupněm „výborně“. Vedoucí práce i oponent ve svých posudcích shledali, že práce je po obsahové i formální stránce nadstandardní.

odst. 1 – „odvracení nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem“ a § 29 odst. 1 tr. zákoníku – „odvracení přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem“) a jejich limity (§ 28 odst. 2 tr. zákoníku – subsidiarita, proporcionalita, absence povinnosti snášet; § 29 odst. 2 tr. zákoníku – přiměřenost obrany). Lze vůbec hovořit o „*excesu z krajní nouze*“, pokud není splněna základní podmínka (předpoklad) krajní nouze, tedy existence „*nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem*“? Obecně jako jediný obsahový nedostatek v dané problematice vidím absenci hlubšího komparativního pohledu (tj. srovnání s více zahraničními právními úpravami). Uvedený nedostatek však podle mého názoru je vyvážen kvalitním, podrobným a pečlivým pojednáním o podmínkách a mezích obou zkoumaných okolností vylučujících protiprávnost.

Autorka pracuje s adekvátním množstvím odborné literatury, která by mohla být obohacena o literaturu zahraniční. V rigorózní práci je použito i odpovídající množství relevantní judikatury. Autorka pracuje s použitými prameny v souladu s etickými požadavky kladenými na práce tohoto druhu. Je evidentní, že se autorka ve zkoumané problematice bezpečně orientuje, jsou jí známy názory nauky a má přehled o aplikační praxi.

Závěrem shrnuji: Magistra Markéta Židová prokázala v předložené práci schopnosti velmi zdařilé právní analýzy, vlastní formulace názorů na zásadní trestněprávní téma (jimiž je otázka okolností vylučujících protiprávnost – nutná obrana a krajní nouze) a systematické odborné práce.

S ohledem na výše uvedené příslušné komisi doporučuji uznání obhájené diplomové práce „*Pojem a právní důsledky překročení mezí nutné obrany a krajní nouze*“ za práci rigorózní.

V Praze dne 27. března 2021

JUDr. Jiří Mulák, Ph.D.
katedra trestního práva
Právnická fakulta UK